

N:o 167.

Af herr E. W. Wretlind, om anvisande af ett anslag å 100,000 kronor till anordnande af asyler för drinkare eller understöd åt dylika enskilda inrättningar.

Det är en erkänd sak, att drinkare ofta förfalla så, att de icke blott äro odugliga att sörja för sig och de sina, utan äfven äro till både börda och plåga för sina närmaste. Hustrun till en sådan drinkare måste vanligen sjelf försörja sig och sina barn; men icke nog dermed, ofta måste hon se, att den sprithungrige mannen säljer eller pantsätter familjens bohag för att tillfredsställa sin lidelse, för så vidt han icke genom hugg och slag kan förmå hustrun skaffa sig penningar att supa för. På likartadt sätt äro ofta föräldrar rådlösa hvad de skola taga sig till med försupna söner, hvilka förstöra deras välstånd och husfrid.

Då drinkaren är nykter, vill han dock vanligen hjälpas ur sitt elände, men han saknar egen kraft, och den hjälp han kan få af vänner och fränder är icke nog oafbruten och ständig för att skydda honom, åtminstone icke i stadslifvet, der utskänkningsställena så ofta locka honom. När spritbegäret kommer öfver den sprithungrige (dipsomanen) — ofta med en mellantid af veckor eller månader — är detta begär oftast en för honom sjelf obetvinglig magt; han måste skyddas för alla frestelser, d. v. s. beröfvas möjligheten att få rusdrycker. Men denna möjlighet kan i våra nuvarande samhällen icke utestängas, om icke den sprithungrige är skyddad i en för hans tillstånd lämplig asyl.

På denna grund har man, för att skaffa drinkare, som vilja uppättas, den hjälp de behöfva, i de flesta andra kulturländer anordnat

privata asyler för dem. Så i Förenta Staterna, England, Norge och flerestädes. Men det ligger i sakens natur, att dessa asyler icke kunna komma annat än de förmögna eller välbergade drinkarne till del. Anordningen af dem medför nemligen så stora kostnader, att afgifterna blifva rätt höga.

Hos oss är flertalet drinkare och deras familjer fattiga, ty fattigdomen följer ju enligt regeln dryckenskapen i spåren. Dessa drinkare kunna således icke uppsöka utländska anstalter; men i vårt eget land sakna de hvarje sådan slags anstalt, sedan doktor P. A. Levins försök att vid Bie upprätta en dylik privat anstalt gått om intet, endels på grund af de flestes oförmåga att betala de behöfliga afgifterna.

Här synes sålunda vara ett område, der staten både kan och bör gripa in. Ty då staten drager så stor vinst af rusdrycksbegäret, synes staten ock hafva en moralisk skyldighet att genom asyler sörja för dem, som genom rusdryckerna kommit ned till moralisk och oftast äfven fysisk ruin. Det är ju obestriddligen för rättskänslan i hög grad kränkande, att stat och kommun legalisera bruket af spritdrycker, dessa må vara hur spritstarka som helst, och deraf skörda stor vinning, medan den genom dessa drycker andligt och lekamligt ruinerade drinkaren sedermera lemnas — i bästa fall till den offentliga fattigvården — men ofta nog redlös till den enskilda välgörenheten eller ock, sedan han genom rusdryckerna förfallit, dömes såsom försvarslös till kronoarbetscorpsen, för så vidt han icke för gröfre brott dömes till fängelse eller såsom sinnesrubbad inspärras på dårhus.

Mången af dessa olycklige skulle säkerligen dock kunna räddas från det sorgliga slutet, i fall en för honom afsedd räddande asyl i tid öppnade sina portar. — Det synes mig därför vara en statens skyldighet att antingen sjelf upprätta nödiga asyler af sagda art eller ock att genom behörigt anslag understödja privaja asyler, hvilka möjligen för samma syfte kunna uppstå och äro villiga att ställa sig under offentlig kontroll.

Jag tager mig därför friheten föreslå,

att Riksdagen ställer ett anslag af 100,000 kronor till regeringens befogande för att i mån af behof anordna offentliga eller understödja enskilda asyles, hvilka hafva till syfte drinkares återupprättelse till normal kropps- och själsbeskaffenhet.

Stockholm den 26 januari 1889.

E. W. Wretlind.